

Силабус курсу

Проектне фінансування

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Спеціальність – 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Освітньо-професійна програма «Фінанси»

Рік навчання: 3

Семестр: 5

Кількість кредитів: 7. Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПП

д.е.н., проф. Горин Володимир Петрович

Контактна
інформація

v.horyn@wunu.edu.ua +38-097-942-07-13

Опис дисципліни

В умовах ринкових відносин важливою умовою розвитку економіки є забезпеченість економічних агентів необхідним обсягом фінансових ресурсів. Зважаючи на перманентний дефіцит бюджетних ресурсів, ускладнення умов функціонування корпоративного сектору економіки питання ефективного використання обмежених коштів через використання прогресивних управлінських технологій має першочергове значення. У сфері публічного управління та в корпоративному секторі зростає затребуваність у фахівців, що володіють азами застосування проектного підходу до вирішення завдань розвитку, знаннями і навиками із залучення фінансових ресурсів з різних джерел для фінансування інвестиційних проектів, узгодження цих проектів із стратегічними пріоритетами розвитку на усіх рівнях публічного та корпоративного управління. Від професійних якостей цих фахівців залежить ефективність залучення ресурсів для втілення інвестиційних проектів розвитку територіальних громад, суб'єктів господарювання корпоративного сектору, а отже, можливість їх реалізації на практиці.

Метою викладання дисципліни «Проектне фінансування» є формування теоретичних знань та набуття практичних навичок застосування проектного підходу при фінансуванні проектів розвитку в корпоративному та публічному секторі економіки. Вивчення дисципліни сприятиме формуванню у студентів знань та навиків пошуку фінансових ресурсів для реалізації проектів розвитку, розуміння загальних принципів підготовки проектів на отримання фінансування, вибору найбільш прийнятних форм і методів залучення фінансування, співпраці з донорами, управління фінансуванням та оцінювання ризиків у процесі реалізації проектів розвитку.

Предмет дисципліни – теоретичні засади та практичні аспекти застосування проектного підходу при фінансуванні проектів розвитку в корпоративному та публічному секторі економіки. Вивчення курсу «Проектне фінансування» базується на знаннях, отриманих при вивченні фундаментальних дисциплін «Теорія фінансів», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Економіка підприємства», «Міжнародна економіка», «Господарське право».

Структура курсу

Години (лек./сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4/2	Концептуальні основи проєктного підходу у фінансуванні сталого розвитку	Знання про основні засади та можливості застосування проєктного підходу у фінансуванні сталого розвитку. Знання щодо видів та принципів проєктного фінансування. Розуміння змісту та специфіки проєктів розвитку, сфер їх реалізації.	тести, питання
4/2	Теоретичні засади проєктного фінансування	Знання про сутність та істотні ознаки проєктного фінансування, його види та форми організації; розуміння принципів проєктного фінансування; розуміння специфіки діяльності проєктної компанії, її переваг в організації проєкту; здобуття щодо особливостей кредитного, лізингового фінансування, паралельного та послідовного фінансування, пільгового проєктного фінансування	тести, питання
4/2	Джерела та методи проєктного фінансування	Знання про джерела проєктного фінансування, критерії їх відбору та оцінювання; особливості фінансування проєктів розвитку за рахунок ресурсів системи публічних фінансів, власних коштів суб'єктів господарювання, міжнародних організацій, грантових програм; розуміння специфіки грантових конкурсів; навички пошуку та оцінювання потенційного донора	тести, питання
4/2	Публічне фінансування проєктів розвитку	Знання про особливості проєктного фінансування за рахунок коштів системи публічних фінансів; розуміння специфіки проєктів, які можуть реалізовуватись за рахунок ресурсів ДФРР та інвестиційних субвенцій; переваг й проблемних моментів використання муніципальних облігацій для фінансування проєктів розвитку	тести, питання
4/4	Банківське проєктне фінансування	Знання про особливості проєктного фінансування за участі банків; розуміння правил банківського проєктного фінансування, його істотних умов; навички здійснення кредитного аналізу позичальника, визначення відсоткової ставки за проєктним кредитуванням; розуміння порядку проведення амортизації боргу за проєктним кредитуванням	тести, питання
4/4	Особливості організації окремих форм та видів проєктного фінансування	Знання про особливості організації окремих видів проєктного фінансування, їхні переваги та недоліки; розуміння специфіки застосування венчурного	тести, питання

		фінансування, торговельного фінансування, фінансування франчайзингових проєктів; розуміння специфіки соціальних та девелоперських проєктів, фінансування проєктів фінансово-промисловими групами	
4/4	Інноваційні механізми проєктного фінансування	Знання про інноваційні механізми проєктного фінансування, їхні переваги та недоліки; розуміння специфіки застосування ендавменту, краудфандингу, ЕКСО-фінансування, ДПП, зелених облігацій, концесії та інших інструментів проєктного фінансування для реалізації проєктів у публічному секторі економіки	тести, питання
4/4	Міжнародні механізми проєктного фінансування	Знання про особливості проєктного фінансування за участі міжнародних фінансових інституцій та міжнародних організацій; особливості організації проєктного фінансування міжнародними регіональними банками розвитку, інвестиційних та структурних фондів ЄС, програм міжнародної фінансової допомоги	тести, питання
4/6	Ініціювання та передінвестиційні дослідження проєктів сталого розвитку	Навики оцінювання проблем та потреб для розробки проєктів сталого розвитку, пошуку шляхів вирішення проблем. Розуміння зв'язку між публічною політикою, стратегічним плануванням та фінансуванням проєктів розвитку. Розуміння порядку розробки проєктно-кошторисної документації, техніко-економічного обґрунтування проєктів розвитку. Навики опису життєвого циклу проєкту, оцінювання стейкхолдерів; вміння оцінити екзо- та ендегенні чинники проєкту.	тести, практичні завдання
4/6	Методичні засади розробки проєктів розвитку	Знання практичних аспектів розробки проєкту розвитку. Навики визначення мети та завдань проєкту розвитку, застосування методів SMART-аналізу, «дерева проблем-дерева цілей», WBS та діаграми Гантта для функціонального та часового планування проєкту розвитку. Розуміння алгоритму пошуку джерел фінансування проєктів, оцінювання грантових конкурсів; навички складання бюджету проєкту, підготовки проєктної заявки на залучення фінансування.	тести, практичні завдання
4/4	Управління фінансуванням проєктів розвитку в процесі їх реалізації	Розуміння змісту управління проєктом розвитку в процесі реалізації проєкту розвитку. Володіння навичками організації управління виконанням	тести, практичні завдання

		проєкту, формування проєктної команди, розподілу функцій та відповідальності.	
4/4	Управління ризиками проєктного фінансування та оцінювання його ефективності	Навики визначення ризиків реалізації проєкту розвитку, методів їх зниження. Розуміння напрямів та способів забезпечення сталості проєкту розвитку. Навики застосування методичного інструментарію для оцінювання ефективності проєктів розвитку	тести, практичні завдання
46/44			

Літературні джерела

1. Башлай С. В., Салата Г. В. Технологія фандрайзингу для стимулювання розвитку об'єднання територіальних громад. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Економіка». Острог: Вид-во НаУОА, березень 2021. № 20(48). С. 96-101.
2. Білявська О. Диверсифікація джерел надходжень як умова фінансової автономії закладів вищої освіти. *Науковий вісник Полісся*. 2020. № 2 (21). С. 57-66.
3. Головня О. М. Міжнародна практика інноваційних технологій фінансування проєктної діяльності. *Бізнес-інформ*. 2021. № 6. С. 44-49.
4. Данилова Л. Застосування інструментів фандрайзингу для реалізації проєктів місцевого значення об'єднаних територіальних громад. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2020. Вип. 20. С. 32-37.
5. Демченко О.П. Інструментарій фінансової підтримки територіальних громад. *Економіка та суспільство*. 2021. № 26. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/327/312>
6. Демченко О. Фінансові інструменти розвитку територіальних громад. *Економіка та суспільство*. 2021. № 27. URL: <http://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/414/401>
7. Карапетян О. Актуалітети формування суверенного фонду добробуту України в післявоєнному періоді. *Актуальні проблеми правознавства*. 2022. Вип. 2. С. 45-50.
8. Кобушко Я., Майборода О. Фандрайзинг як інструмент фінансування закладів вищої освіти. *Вісник СумДУ*. Серія: Економіка. 2020. № 1. С. 132-140.
9. Козьмук Н. Особливості функціонування корпоративних благодійних фондів, як складової корпоративної соціальної відповідальності в умовах війни. *Наука і техніка сьогодні*. 2023. № 9 (23). С. 184-194. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/view/5598/5629>
10. Козьмук Н. І., Шегинська Н. З. Взаємодія бізнесу з ендавмент-фондами як перспективний напрям розвитку корпоративної соціальної відповідальності. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 8 (14). С. 69-80. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/5786/5819>
11. Косович Б. Соціальне підприємництво в Україні: актуальні питання становлення. *Економіка та держава*. 2020. № 3. С. 77-81.
12. Крупка М.І., Горин В.П. Напрями застосування механізму ДПП у сфері вищої освіти у контексті подолання наслідків збройної агресії проти України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 13. С. 5-12.
13. Кузьменко Ю., Валюкевич Т., Шевченко І. Грантова діяльність та фандрейзинг закладів вищої освіти. *Наука і техніка сьогодні*. 2023. № 7 (21). С. 373-382.
14. Лисяк Л., Зюїн В., Петрова Я. Розширення джерел фінансування реалізації державних програм людського розвитку: залучення соціально відповідального бізнесу та використання інноваційних технологій. *Науковий вісник Полісся*. 2021. № 2 (21). С. 6-16.
15. Манчул М.-Д. Ендавмент-фонд: поняття та перспективи розвитку в Україні. *Юридичний вісник*. 2022. № 3. С. 188-194.

16. Мунько А. Облігації місцевої позики як інструмент фінансування проєктів відбудови та ревіталізації територій. *Науковий вісник: Державне управління*. 2024. № 1 (15). С. 306–323. URL: [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2024-1\(15\)-306-323](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2024-1(15)-306-323)
17. Насібова О. Діджитал-технології фінансового забезпечення соціальної сфери. *Економічний вісник університету*. 2021. Вип. 49. С. 200-208. URL: <https://economic-bulletin.com/index.php/journal/article/view/784/792>
18. Науменкова С., Міщенко С. Інноваційні інструменти зеленого фінансування для України. *Економічний простір*. 2024. № 189. С. 291-299. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/189-51>
19. Офіційний сайт Fundraising INFO.com. URL: <http://www.fundraisinginfo.com/>.
20. Полянська А., Запухляк І., Вербовська Л. Управління розвитком територіальних громад на засадах проєктного підходу: досвід, інструменти та фінансування. *Науковий вісник ІФНТУНГ. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості*. 2021. № 1 (23). С. 75-88.
21. Розробка концептуальної ноти проєкту: Практичний посібник. Проєкт Європейського Союзу. Підтримка регіонального розвитку в Україні. URL: http://surdp.eu/uploads/files/SURDP_Manuals/Project_Concept_Development_Manual_UA.pdf.
22. Теслюк С. А. Фандрайзинг та реалізація проєктів: конспект лекцій (електронне видання). Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 102 с.
23. Уткіна М. Фінансування інфраструктурних проєктів під час воєнного стану: корупційні виклики та механізми прозорості. *Правова позиція*. 2024. № 2 (43). С. 29-33.
24. Хахалев Д., Немашкало К. Інструменти фінансування «зеленого» інвестування в умовах сталого розвитку. *Development Service Industry Management*. 2024. № 2. С. 119–125. [https://doi.org/10.31891/dsim-2024-6\(18\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2024-6(18))
25. Чернявська О. В., Соколова А. М. Фандрайзинг. Навч. посіб. 2-е вид., з доопрац. та допов. К.: Алерта, 2015. 272 с.
26. Чиркова Ю., Лиса Д. Роль фандрайзингу в умовах розширення джерел фінансування ініціатив вітчизняних суб'єктів господарювання: міжнародний досвід та особливості застосування у час війни. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку*. 2022. № 2 (8). С. 312-319.
27. Buys M., du Plessis P., Mestry R. The resourcefulness of school governing bodies in fundraising: Implications for the provision of quality education. *South African Journal of Education*. 2020. Vol. 40. No 4. URL: <https://www.ajol.info/index.php/saje/article/view/204970>
28. Core Principles of Fundraising for Matt Talbot Community Trust. URL: <http://www.matttalbot.org/wpcontent/uploads/2017/11/CorePrinciplesofFundraisingforMattTalbotCommunityTrust.pdf>.
29. Davis M., Cartwright L. *Financing for Society: Assessing the Suitability of Crowdfunding for the Public Sector*. Report. Leeds, UK: University of Leeds, 2019. URL: <https://eprints.whiterose.ac.uk/145481/1/Financing%20For%20Society%20-%20DAVIS%20Report%20v.final%20%28small%29.pdf>
30. Digital and Mobile Fundraising. URL: <https://knowhownonprofit.org/funding/fundraising/individual-giving/digital-fundraising>.
31. Doucette J. Crowdfunding for Public Goods and Philanthropy. URL: <https://medium.com/the-digital-civil-society-lab/crowdfunding-for-public-goods-and-philanthropy-c7c7c5976898>
32. Filo K., Fechner D., Inoue Yu. Charity sport event participants and fundraising: An examination of constraints and negotiation strategies. *Sport Management Review*. 2020. Vol. 23. Issue 3. pp. 387-400.
33. Good R. M., Nelson K. L. With a little help from our friends: private fundraising and public schools in Philadelphia. *Journal of Education Policy*. 2021. Vol. 36. Issue 4. pp. 480-503
34. Hart J. Online vs. Offline Fundraising. URL: <https://www.slideshare.net/LightedCandle/online-vs-offline-fundraising>.
35. Hartmann F., Grottolo G., Wang X., Lunesu M. I. Alternative Fundraising: Success Factors for

- Blockchain-Based vs. Conventional Crowdfunding. *2019 IEEE International Workshop on Blockchain Oriented Software Engineering (IWBOSE)*, 2019, pp. 38-43. URL: <https://ieeexplore.ieee.org/abstract/document/8666515>
36. Hong S., Ryu J. Crowdfunding public projects: Collaborative governance for achieving citizen co-funding of public goods. *Government Information Quarterly*. 2019. Vol. 36. Issue 1. pp. 145-153. URL: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JPBAFM-12-2019-0179/full/html>
37. Jepson T. Innovative Online Fundraising Ideas for Nonprofits & Charities. URL: <https://www.causevox.com/blog/online-fundraising-ideas-nonprofits-charities/>.
38. Kim M., Mason D. P. Government funding and fundraising: an online experiment of non-profit leader preferences and personality. *Journal of Public Budgeting, Accounting & Financial Management*. 2020. Vol. 32. No 4. pp. 605-622.
39. Li Yu-M., Wu J. D., Hsieh Ch. Yu., Liou J. H. A social fundraising mechanism for charity crowdfunding. *Decision Support Systems*. 2020. Vol. 129. pp. 113-170.
40. MacQuillin I., Sargeant A. Fundraising Ethics: A Rights-Balancing Approach. *Journal of Business Ethics*. 2019. Vol. 160. pp. 239-250. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10551-018-3872-8>
41. Mancera R. T., Perdosa C. d H., Maldonado C. J., Sanchez P. I. Public Relations and the Fundraising professional in the Cultural Heritage Industry: a study of Spain and Mexico. *Revista internacional de relaciones publicas*. 2021. No 21. Vol. XI. pp. 27-48. URL: <http://revistarelacionespublicas.uma.es/index.php/revrrpp/article/view/698/407>
42. Offline Vs Online Fundraising – Which Option Is Better? URL: <https://news.leetchi.com/offline-vs-online-fundraising-option-better/>.
43. Principles of Practice: Fundraising Standards in European Educational Institutions. URL: http://www.case.org/Samples_Research_and_Tools/Principles_of_Practice/CASEEuropeFundraisingStandards.html.
44. Saboury P. Strategic Fundraising for Public Goods and Services. Doctoral dissertation, Texas A&M University, 2020. URL: <https://hdl.handle.net/1969.1/192586>.
45. Schaller S., Nisbet E. Regulating private support for public goods: de-clubbing public schools. *Journal of Education Policy*. 2020. Vol. 35. Issue 3. pp. 287-314.
46. Souman Hong, Jungmin Ryu. Crowdfunding Public Projects: Collaborative Governance for Achieving Citizen Co-funding of Public Goods. Arxiv. Cornell University, 2019. URL: <https://arxiv.org/ftp/arxiv/papers/1902/1902.02480.pdf>
47. Wilkinson J. What Type of Fundraising is Superior-Online or Offline? URL: <http://nonprofitub.org/fundraising/type-fundraising-superior-online-offline/>.
48. Yoon E. S., Young J., Livingston E. From bake sales to million-dollar school fundraising campaigns: the new inequity. *Journal of Educational Administration and History*. 2020. Vol. 52. Issue 1. pp. 25-38.

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Проектне фінансування» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; результати модульного контролю; оцінювання результатів самостійної роботи; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Проектне фінансування» визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне опитування	Модульний контроль 1	Поточне опитування	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
50%	50%	50%	50%	100%	100%	100%
Оцінка визначається як середнє арифметичне за відповідь на кожному практичному занятті, теми 1-8), відповіді оцінюються індивідуально за шкалою від 1 до 100 балів	Підсумкове тестування (20 тестів по 5 балів за кожен тест) за темами Змістового модуля 1 у системі Moodle	Оцінка визначається як середнє арифметичне за відповідь на кожному практичному занятті, теми 9-12), відповіді оцінюються індивідуально за шкалою від 1 до 100 балів	Колоквіум за темами навчального курсу, відповідь оцінюється індивідуально за шкалою від 1 до 100 балів	Завдання (3 завдання по 30% від підсумку, кожне оцінюється індивідуально за шкалою від 1 до 100 балів; Активність під час проведення тренінгу – 10% від підсумку, оцінюється індивідуально за шкалою від 1 до 10 балів.	Завдання 1 – 40% від підсумку, оцінюється індивідуально за шкалою від 1 до 100 балів; Завдання 2 – 60% від підсумку, оцінюється індивідуально за шкалою від 1 до 100 балів	Теоретичні питання (2 питання по 30% від підсумку, кожне оцінюється індивідуально за шкалою від 1 до 100 балів); Практичне завдання – 30% від підсумку, оцінюється індивідуально за шкалою від 1 до 100 балів; Тести – 10% від підсумку (10 тестів по 10 балів за кожен тест)

Форми і критерії оцінювання

При оцінюванні роботи студента при складанні форм контролю за кожен компонент виставляється оцінка у діапазоні 1-100 балів з наступною інтерпретацією:

Поточне опитування під час заняття:

90-100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань.

75-89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

65-74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

60-64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

1-59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Модульний контроль 1:

Підсумкове тестування:

20 тестів, правильна відповідь на кожен із яких оцінюється у 5 балів.

Модульний контроль 2:

Колоквіум:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, тестових та практичних завдань.

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

65–74 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

60–65 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

1-59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань.

Тренінг:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань.

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань.

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань.

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

1-59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань.

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань.

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань.

1-59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Екзамен – вид підсумкового контролю, при якому засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється за виконані студентом завдання. Екзаменаційний білет складається із:

тестів: 10 тестів, правильна відповідь на кожен із яких оцінюється у 10 балів.

практичного завдання: 1 завдання, за вирішення якого студент може отримати оцінку в діапазоні:

90–100 балів – демонструє знання і розуміння теми, викладає матеріал у логічній послідовності, показує вміння аналізувати і узагальнювати практичний матеріал та високий рівень теоретичної підготовки, виявляє творчий підхід до виконання завдання.

75–89 балів – у достатньому обсязі демонструє знання і розуміння теми, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення і висновки, але допускається незначних помилок у формулюванні понять, обґрунтуванні висновків, демонструє загалом високий рівень теоретичної підготовки.

60–74 балів – на недостатньому рівні висвітлює проблему практичного завдання, логічність викладення матеріалу порушена; наведені авторські пропозиції і рекомендації є загальними і слабо обґрунтованими; припускається значних помилок у формулюванні понять, обґрунтуванні висновків, демонструє недостатній рівень теоретичної підготовки.

1-59 балів – практично не висвітлює проблему, яка має бути розкрита; відсутні авторські пропозиції і рекомендації у формулюванні понять, обґрунтуванні висновків, демонструє слабкий рівень теоретичної підготовки.

теоретичних (проблемних) питань: 2 теоретичних питання, за відповідь на кожне студент може отримати оцінку в діапазоні:

90-100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичного питання.

75-89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, допущені окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

65-74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

60-64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичного питання, допускаючи при цьому суттєві неточності.

1-59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичного питання.

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Відмінно (зараховано)
B	85-89	Добре (зараховано)
C	75-84	Добре (зараховано)
D	65-74	Задовільно (зараховано)
E	60-64	Достатньо (зараховано)
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання (не зараховано)
F	1-34	Незадовільно обов'язковим повторним курсом (не зараховано)